

Inventering av blommväxter i kantzon på Naturbruksskolan Svenljunga 2021

Olle Kvarnbäck

NATURVISAREN

2022-02-17

Innehållsförteckning

1. Uppdraget.....	2
2. Metod.....	2
3. Resultat.....	3
4. Diskussion och slutsatser	4
5. Källor.....	4
Bilaga 1. Beskrivning av inventeringsrutor.....	5
Bilaga 2. Excelfil med inventeringsdata. (fristående dokument).	

1. Uppdraget

Olle Kvarnbäck, Naturvisaren, fick i uppdrag av Naturbruksförvaltningen i Västra Götalandsregionen att göra en inventering av blommväxter i en kantzon på naturbruksskolan Angereds gård. Inventering skulle göras systematiskt så att den kan följas upp vid senare tillfälle för att kunna utvärdera hur den biologiska mångfalden utvecklas på gården. Det innebar i det här fallet en utläggning av fasta provytor för växter.

2. Metod

Totalt 5 storrutor inventerades längs ett skogsbryn med insådd kantzon den 9 juli 2021. 3 av rutorna var kantzonsrutor på åkern och 2 av rutorna gick från åkerkanten och 10 meter in i skogsbrynet. Syftet var att kartlägga och dokumentera blommande växter som fanns i kantzonen (insådda blommor och åkerogräs) och i brynet (blommande buskar, träd och örter).

Eftersom den insådda kantzonen och skogsbrynet har så olika karaktär användes olika metoder vid inventeringen. På åkermarken noterades alla blommande växtarter i storrutor om 60 m². Dessutom inventerades 5 smårutor inom varje storruta med avseende på antalet blomenheter (Be) för alla blommande växter. Blomenhet är ett begrepp som används för att kunna sammanställa totala mängden nektar- och pollenproducerande blommor och jämföra områden och rutor med varandra. 1 blomenhet är:

- 1 korg för korgblommiga växter t ex maskros, åkervädd
- 1 blomkalk för arter som t ex smörblomma, rosväxter
- 1 blomhuvud/blomklase för ärtväxter som t ex klöver
- 1 blomställning/flock för flockblommiga växter t ex hundkäx, röllika
- 1 blomax för axblommiga arter t ex cikoria
- 1 individ/stälek för arter med många små blommor t ex brännässla

3. Resultat

Den insådda blomremsan i kantzonen hade en mycket varierande uppkomst med en riklig blomning av rödklöver, cikoria och vit sötväppling i ruta 2 med 5060 blomenheter (BE). Övriga två rutor i kantzonen hade en relativt låg blomtäthet av mestadels åkerogräs samt ängsväxter som röllika och förgätmigej. Insådden i dessa rutor förefaller ha misslyckats.

Skogsbrynen hade fler arter av blomväxter än kantzonen på åkern med 12 resp. 13 arter i de två rutorna. Dock bör beaktas att de var ungefär dubbelt så stora som kantzonsrutorna. Blomningen vid inventeringsbesöket 9 juli var väldigt måttlig med 124 respektive 78 blomenheter i de två rutorna. Främst var det johannesört, flockfibbla, grässtjärnblomma och nysört som blommade i kanten mot åkern. Den rika floran av buskar och träd i kantzonen hade redan blommat över vid besöket.

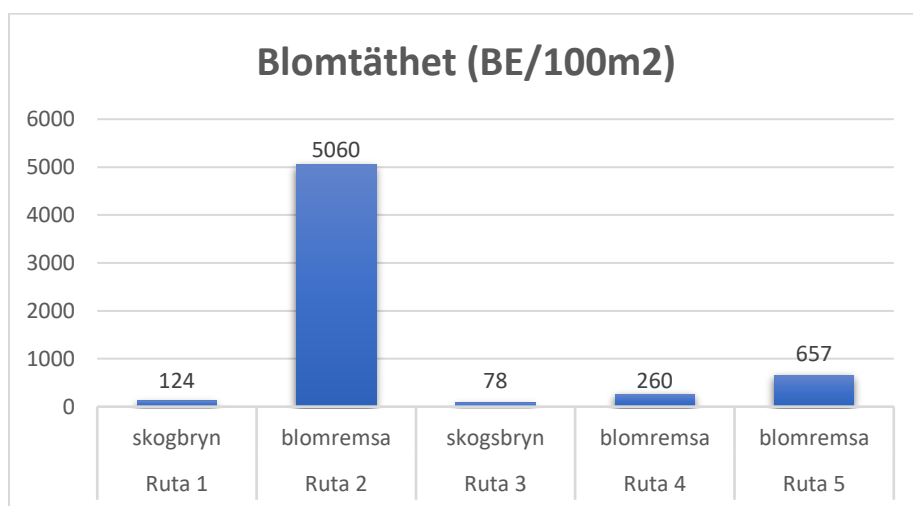

Fig 1. Blomtätthet vid inventering 9 juli 2021. Räknat som blomenheter per 100 kvadratmeter.

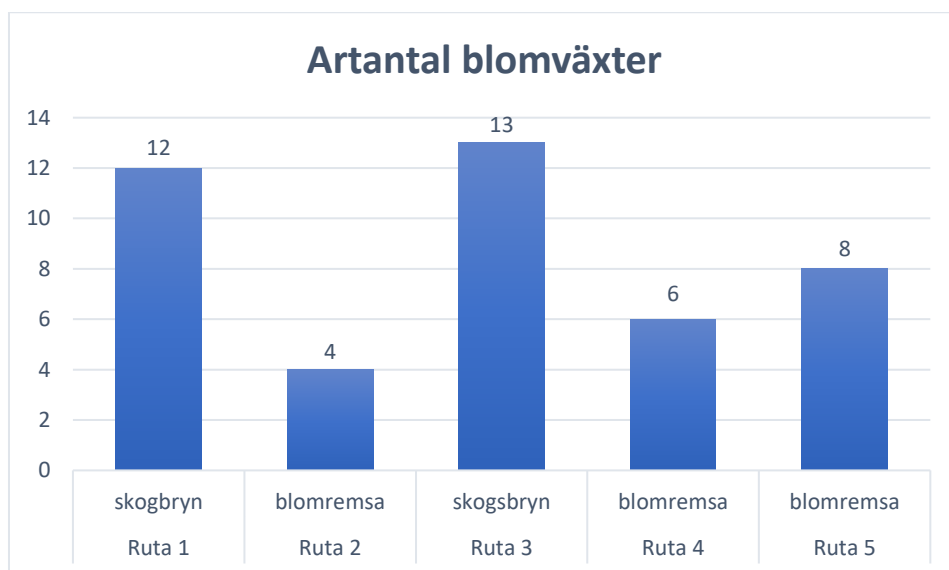

Fig 2. Artantal av blomväxter vid inventering 9 juli 2021. Även arter som ej blommade vid tillfället är inräknade.

4. Diskussion och slutsatser

Resultaten visar att det går att få en stor blomtätthet i kantzonen på åkern genom att så in den blandning med rödklöver, cikoria och vit sötväpling som använts här. Dock verkar insådden ha misslyckats i stora delar av kantzonen och det var ganska blomfattigt där. Värt att notera är också att där blomtättheten var störst var artantalet lägst! Många blommor är alltså ingen garanti för en stor artrikedom av blomväxter. Det går dock att ha många arter och en stor blomtätthet, vilket resultaten från t ex Sötåsen och Uddetorp visar (Kvarnbäck, 2022).

Skogsbrynen hade en god artrikedom av träd och buskar. De blommor tidigare på säsongen än i juli när denna inventering gjordes. Dock börjar brynen bli väl täta, vilket begränsar blomningen inte minst i fältskiktet. Rövning av skogsbrynen rekommenderas därför inom de närmaste åren, där asp och björkuppdrag röjs bort.

5. Källor

Kvarnbäck, O. 2022. *Inventering av blommande växter på naturbruksskolorna Sötåsen och Uddetorp 2021*. Inventeringsrapport.

Bilaga 1. Beskrivning av inventeringsrutor

B 1. Brynruta. 14*10 m. Brynet håller på att växa igen med asp.

Endast enstaka blommor kvar i kantzonen, som johannesört och den värdefulla åkervädden.

Skötsel: Røj asp och björk. Spara sälg. Markerad med naturvårdsband.

GPS-koordinater Sweref 99: 6375218 385741

B 2. Insådd kantzon med riklig högvuxen, uppkomst av rödklöver, cikoria och en del sötväppling. Hur länge räcker den?
Skötsel­förslag. Slå av i augusti och för bort avslaget material. Då kommer kant­zonen att hålla minst 4-5 år med god blomning.
GPS-koordinater (SWEREF 99): 6375218 385746

B 3. Brynruta med sälg och hägg.

Brynet växer igen med asp, som också börjar växa ut på åkern.

Skötsel: Røj asp och björk. Lite svårröjd för det finns hägg och sälg bland aspsly.

B4. Insådd kantzon.

Dålig uppkomst av rödklöver, acceptabel med cikoria. Asp börjar vandra ut på åkern.

Skötsel: Se B2. Kan eventuellt behöva sås om.

GPS-kordinater (SWEREF 99): 6375260 385628

B5. Kantzon på åker. Här verkar insådden ha misslyckats helt, eller så har den inte sått in. Domineras av röllika, men med flera andra örter, bl a flera ogräs men också kråkvicker. Blomsteriberis, en penningört-liknande växt, förekommer rätt ymnigt. Möjligtvis har den självsått sig från tidigare års blomsterblandning.

Frågan är om denna ruta är insådd med röllika, en såmista eller lämnat osådd med mening som jämförelse?

GPS-koordinater (SWEREF99): 6375203 385754

